

Dok se u Hrvatskoj već tjednima vode žučne rasprave vezane uz uvođenje zdravstvenoga odgoja, i dok se naši vladajući, pa i sam narod, strastveno svađaju oko vjerodostojnosti dr. Judith Reisman, kao i oko svega onoga što ona predstavlja i protiv čega se bori, čini mi se kao da gledam kazališnu predstavu u kojoj su glumci u sjajnim kostimima s puno šminke, dok se iza kulisa cijela četa gladnih, nezaposlenih, poniženih i obespravljenih bori za goli život i opstanak.

Oni nemaju lijepa odijela, ni šminku na licu, imaju samo strah u i očaj u pogledu.

Broj nezaposlenih uskoro će dosegnuti 400.000. Samom tom činjenicom svakodnevno se povećava broj korisnika socijalne pomoći, kao i ljudi koji se hrane u pučkim kuhinjama, a odijevaju u Caritasu i Crvenom križu. Najveći broj korisnika socijalne pomoći su djeca i mladi. Od 2008. njihov se broj povećao za preko 13.000, a nastavak rasta je realnost koja se očekuje. Najviše ih je u Šibensko-kninskoj županiji, a grad s najdramatičnijim porastom je Knin. I metropola Zagreb bilježi u zadnje vrijeme drastičan porast korisnika raznih oblika socijalne pomoći.

Gubitak posla ili dugotrajna nezaposlenost, sve veći broj samohranih roditelja čija djeca ne primaju alimentaciju, siromaštvo i glad, sve su to razlozi za obratiti se Centru za socijalnu skrb i zatražiti svojih 500 kuna. Istina, teško ćete od toga moći preživjeti ako nemate još poneku, spasonosnu, opciju.

JE LI DRŽAVA, DOISTA, SOCIJALNO OSJETLJIVA

Kada jednom odlučite ući u slijepi tunel birokracije, papirologije i čekanja na ostvarivanje svojih prava, morate se prvo opskrbiti živcima, snagom i hrabrošću. Prvo ćete dobiti popis papira koje trebate donijeti (uz uputstvo da se ne obeshrabrite), zatim ćete danima stajati u dugim redovima kako biste nabavili: gruntovni izvadak iz kojega se vidi da ne posjedujete nekretninu, posjedovni list, tj. izvod iz katastra, potvrdu o visini dohotka za sve odrasle članove obitelji, potvrdu da ne primате mirovinu, uvjerenje o nezaposlenosti, izjavu o zajedničkom kućanstvu i

prihodima, rodne listove za sve članove obitelji kao i kopije osobnih iskaznica, potvrdu s policije da ne posjedujete automobil i, na posljepku, školske potvrde za svu djecu. Naravno, ispunit ćete još nekoliko formulara, a ako ste razvedeni, svakako ne zaboravite pravomoćnu presudu o razvodu...

Nakon toga, ako budete veoma vrijedni i ustrajni, kada skupite sve papire i predate ih Centru za socijalnu skrb, oni će vas upozoriti da ulazite u proceduru. Jedino vas još trebaju provjeriti u svim bankama kako bi provjerili jeste li možda vlasnik kakve ušteđevine, dionica ili slično. Posjetit će vas socijalni radnik sa zadaćom potvrđivanja istinitosti svega što ste naveli u svim tim brojnim papirima. Osobno će pregledati uvjete u kojima živite i napisati zapisnik – i tek onda ulazite u proceduru čekanja. A čekat ćete mjesecima... vjerojatno na Apaurinima ili Xanaxu... I, dok će farmaceutska industrija trljati ruke i zarađivati na vašoj sudbini, vas će očaj polagano ubijati.

Ako posjedujete nekretninu ili automobil, situacija će se dodatno zakomplicirati. Valjda naša socijalna politika u svojoj predstavi "sa sjajnim kostimima i puno šminke" pretpostavlja kako jedna nezaposlena samohrana majka može svoju djecu hraniti, odijevati i školovati od krtije stare nekoliko desetljeća. Ili, pak, kako jedna četveročlana obitelj, čiji su roditelji preko noći, eto, ostali bez posla, mogu radi hrane prodati svoj stančić za koji su godinama vrijedno radili. Radi hrane koju će, valjda, jesti na cesti?

PAPIRI, BESKRAJNI REDOVI I ČEKANJE

Ništa nije bolja situacija ni po plaćanju alimentacije. Ako vaš bivši, ili bivša, ne plaća alimentaciju šest mjeseci, djeca imaju pravo na privremeno državno uzdržavanje. Drugim riječima, djeca će dobivati pola presuđene alimentacije u trajanju tri godine, za koje vrijeme će država teretiti neplatišu. No, kada predate zahtjev s bezbroj papira, morat ćete čekati mjesecima kako bi se uzela izjava od "dotičnoga", jer je njega, često puta, dosta teško naći. Skrivaju se i bježe. Slaba je, naime, međugradska povezanost Centara za socijalnu skrb. I, uz mnogo sreće konačno ćete rješenje dobiti za nekoliko mjeseci. Ako vam, kojim slučajem, u razdoblju u kojemu dobivate državnu pomoć, neplatiša plati makar i jednu ratu dosuđene alimentacije, morat ćete to odmah prijaviti Centru za socijalnu skrb i državna pomoć će vam biti automatski ukinuta. A, neplatiša će, najvjerojatnije, kao što se to najčešće događa - prestati plaćati. Nije, dakle, uopće važno što on ili ona godinama nisu plaćali - jedna je uplata sasvim dovoljna da vašoj djeci ugrozi egzistenciju. Morat ćete čekati punih šest mjeseci kako biste ponovno predali zahtjev za privremeno uzdržavanje i nitko vas, naravno, ne će pitati kako ćete preživjeti u tom razdoblju.

Kada je riječ o dječjem doplatku ili o doplatku za tuđu njegu i pomoć, situacija je, otprilike, ista. Papiri, beskrajni redovi, čekanje...

Procedura - najčešće rabljena riječ u Hrvatskoj...

ŽIVOT U RUKAMA BEŠĆUTNE BIROKRACIJE

Čekanje, papirologija i birokracija koja guši, osobine su naše države na čiju se socijalnu osjetljivost neki konstantno pozivaju. Hladnoća, inertnost, nezainteresiranost i nemar, često puta i nedostatak informacija, odlike su našeg socijalnog sustava koji baš i ne mari za pojedinca. Borba s birokracijom oduvijek je bila nemoguća misija. Čak i u današnje vrijeme informatizacije osjećamo se pred njom potpuno bespomoćno jer, unatoč njihove povezanosti s onim famoznim OIB-om, preko kojeg se, navodno, može sve saznati, mi smo još uvijek robovi papira, beskonačnog stajanja u redovima i čekanja... Beskrajnog čekanja.

Kafka je bio vidovit kada je pisao "Proces" - mi smo očiti primjer sustava koji nas vodi u začarani krug iz kojega se ne vidi izlaz - svi smo mi Josef K., zarobljeni u labirintu hladne i nemilosrdne birokracije.

Naravno, nikako ne zanemarujem važnost Zdravstvenoga odgoja, niti drugih tekućih zbivanja, ali razmislimo malo i o svojevrsnoj manipulaciji preusmjeravanjem pažnje pa, čak, i ispiranjem mozga.

USMJERITI PAŽNJU NA ONO ŠTO JE ZAISTA VAŽNO

Zar stvarno mislite da nezaposleni roditelji, s dvoje ili više djece, ne spavaju jer razmišljaju o Zdravstvenom odgoju ili dr. Judith Reisman? Zar zaista vjerujete da nezaposleni samohrani roditelji mogu, uopće, razmišljati o tome što je rekao neki tamo lijepo obučeni, potkoženi i uhranjeni saborski zastupnik ili čemu su se toga dana isti ti smijali u saborskim klupama čitajući novine?

U državi koja se nalazi pred bankrotom, koja polako, ali sigurno, tone, i dalje smo skloni najvažnije teme marginalizirati, zaboravljati ih, kao da smo doživjeli amneziju zbog rukometa, Zdravstvenog odgoja, sukoba crkve i vlade ili sličnih tema. Dogodila nam se ravnodušnost, izostanak empatije, nedostatak bunta.

Dok ljudi žive na rubu siromaštva i dok gube svaku nadu tražeći posao kojega, jednostavno, nema, dok umirovljenici, ali i sve mlađi, kopaju po kontejnerima tražeći boce, ili nešto odbačene hrane, i dok s vrata traže nešto hrane skrivajući poniženje u pogledu, dok su mnoga djeca gladna ili nemaju što obući, tada zaista nije vrijeme za čekanje, procedure i dugotrajne procese. Vrijeme je za skidanje "sjajnih kostima i šminke" - za usmjeravanje pozornosti na ono što je, zaista, bitno i važno.